

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

БУДЯЄВ МАКСИМ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

УДК 658.152:005.216:334.716]:621.3 (477) (043.3)

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ
(за матеріалами електротехнічних підприємств України)**

Спеціальність 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Київ – 2018

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі економіки підприємств ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: кандидат економічних наук, професор
Швиданенко Генефа Олександрівна
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»,
завідувач кафедри економіки підприємств

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Брюховецька Наталя Юхимівна
Інститут економіки промисловості НАН України,
(м. Київ)
завідувач відділу проблем економіки підприємств

кандидат економічних наук
Буркова Людмила Анатоліївна
ДВНЗ «Криворізький національний університет»,
доцент кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування

Захист відбудеться «10» жовтня 2018р. о 14⁰⁰ год. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.006.03 у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» за адресою: 03057, м. Київ, проспект Перемоги, 54/1, ауд. 203.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» за адресою: 03113, м. Київ, вул. Дегтярівська, 49 г, ауд. 601.

Автореферат розісланий «07» вересня 2018 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
доктор економічних наук, професор

А.В. Федорченко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасні умови функціонування та економічного розвитку суб'єктів господарювання характеризуються підвищенням рівня конкуренції, що зумовлює пошук нових інноваційних підходів до розвитку підприємницької діяльності. Як свідчить досвід світових компаній-лідерів, реалізація стратегічних намірів і створення ринкових переваг безпосередньо пов'язані з ефективним використанням сукупності факторів інвестиційної привабливості. Доведено, що забезпечення розвитку електротехнічних підприємств України також можливе лише за умов підвищення рівня їх інвестиційної привабливості.

Обсяги інвестицій на електротехнічних підприємствах України у зв'язку зі складнимисучасними фінансовими умоваминаразі є критичними. Це пояснюється недостатнім рівнем їх адаптованості до ринкових умов, наявністю застарілого обладнання, що викликає необхідність відтворення та розширення виробничо-інвестиційного потенціалу для забезпечення реалізації темпоральнихможливостейдля ефективного функціонування підприємств. Тому одним із першочергових завдань для вітчизняних електротехнічних підприємств є розроблення стратегії і тактики забезпечення інвестиційної привабливості, оскільки активізація інвестиційної діяльності в перспективі є об'єктивною необхідною умовою в перспективіпідвищення їх конкурентоспроможності та інноваційного розвитку.

Теоретичні та прикладні аспекти дослідження характеристик інвестування, зокрема, системи підвищення інвестиційного забезпечення суб'єктів господарювання, знайшли відображення у наукових працях таких відомих вчених, як Є. Долан, В. Беренс, Д. Морісон, К. Макконнелл, Д. Хайман та інших. Проблематика здійснення інвестиційних процесів розглядається в роботах економістів: А. Асаула, І. Бланка, Н. Брюховецької, Л. Буркової, В. Василенка, В. Герасимчука, Л. Гітмана, В. Гриньової, Б. Данилишина, В. Захарченка, М.Корецького, Г. Деєвої, А. Дука, Я. Єлейко, І. Заблудської, В. Коюди, Л. Лігоненко, В. Максимова, І. Рєпіної, А. Пересади, Л. Петкової, К. Пріба, І. Сазонця, Н. Свірідової, І. Скворцової, В. Третяк, Д. Черваньова, М. Чумаченка, У. Шарпа, Г. Швиданенко, А. Шеремета, І. Школа та інших. Удосконаленню статистичних і математичних методів оцінювання й визначення ефективності процесу інвестування присвячено науково-методичні розробки Ю. Блеха, С. Богачова, Д. Єндовицького, М. Єрмошенка, Н. Ковтун, Л. Сошникової та інших дослідників.

Більшість наукових досліджень присвячено необхідності створення та критеріям формування привабливих умов для ведення бізнесу, але, незважаючи на це, не існує узгодженого методичного підходу до оцінювання й прогнозування інвестиційної привабливості суб'єкта ринкових відносин. Тому сучасні реалії зумовлюють потребу в багатфакторній діагностиці процесів забезпечення інвестиційної привабливості промислових підприємств і формування системи показників, що надає змогу визначати рейтинг інвестиційної привабливості суб'єктів господарської діяльності та можливість ухвалювати ефективні управлінські рішення.

Актуальність окреслених питань і невирішеність деяких аспектів методичного та прикладного характеру щодо забезпечення інвестиційної привабливості промислових підприємств зумовили вибір теми, визначили мету, завдання, об'єкт, предмет і логіку дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано згідно з планом науково-дослідних робіт кафедри економіки підприємств ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» за темами «Теоретичні, науково-методичні та прикладні засади ефективності функціонування і розвитку підприємств» (державний реєстраційний номер 0111U002614) та «Неоекономіка та імперативи розвитку підприємництва» (державний реєстраційний номер 0116U001555), у межах яких особисто автором поглиблено теоретичний, методичний та прикладний інструментарій управління інвестиційною привабливістю електротехнічних підприємств України в динамічному середовищі їх функціонування.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає у поглибленні теоретичних положень, методичних засад і розробці прикладних рекомендацій щодо формування та впровадження ефективної моделі забезпечення інвестиційної привабливості підприємств на основі комплексного дослідження сучасних тенденцій розвитку та перспектив підвищення результативності їх діяльності. Відповідно до зазначеної мети в роботі поставлено та вирішено такі завдання:

- ідентифікувати теоретичні підходи до сутнісного трактування економічної категорії «інвестиції», дефініції «інвестиційна привабливість підприємства» і споріднених з нею «інвестиційний клімат», «інвестиційний імідж» та ін.;
- вдосконалити методичні підходи до здійснення оцінювання інвестиційної привабливості підприємств;
- обґрунтувати технологію розроблення стратегії і тактики забезпечення інвестиційної привабливості підприємств;
- дослідити особливості та головні тенденції розвитку промислових підприємств України;
- здійснити діагностику потенційних можливостей забезпечення інвестиційної привабливості підприємств;
- узагальнити перспективи розвитку електротехнічних підприємств та систему забезпечення їх інвестиційної привабливості;
- обґрунтувати доцільність імплементації запропонованої системи забезпечення інвестиційної привабливості підприємств та її складових;
- визначити рівень ефективності запровадження системи забезпечення інвестиційної привабливості підприємств;
- дослідити передумови та побудувати прогноз зміни рівня інвестиційної привабливості промислових підприємств.

Об'єктом дослідження є процеси управління забезпеченням інвестиційної привабливості підприємств у сучасних умовах господарювання і технологічних змін.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і прикладних засад формування та оцінювання інвестиційної привабливості електротехнічних підприємств України.

Методи дослідження. У роботі використано широкий спектр загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: *історичний* – при вивченні сучасних поглядів на генезу процесів розвитку поняття інвестиційної привабливості; *методи структурного аналізу* – для впорядкування понятійного апарату інвестиційної привабливості підприємств; *методи наукового узагальнення* – при систематизації різноманітних елементних інвестиційних комбінацій; *методи системного аналізу* – для побудови системи забезпечення інвестиційної привабливості підприємств; *методи порівняння та аналізу трендів* – для дослідження тенденцій розвитку промислових, а також електротехнічних підприємств України з виокремленням можливих напрямів застосування зарубіжного досвіду щодо підвищення їх інвестиційної привабливості; *методи фінансового та індексного аналізу* – для аналітичного оцінювання фінансово-економічної діяльності досліджуваних промислових підприємств; *методи стратегічного аналізу* – для оцінювання рівня інвестиційної привабливості промислових підприємств; *прогностичні методи економіко-математичного моделювання* – для обґрунтування очікуваних результатів імплементації авторських пропозицій у практику господарювання промислових підприємств та побудови лінійної регресійної моделі впливу факторів на інвестиційну привабливість.

Інформаційною базою дослідження стали вітчизняні й зарубіжні джерела наукової інформації (монографії, статті, збірники наукових праць, наукові журнали, тези доповідей), нормативно-правові акти України, дані Державної служби статистики України, періодичні видання, публічні звіти підприємств та їх об'єднань, матеріали офіційних сайтів у мережі Інтернет, а також результати власних досліджень автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в узагальненні теоретичних положень і розробці нових методичних підходів до оцінювання рівня інвестиційної привабливості підприємств. Найсуттєвішими результатами дисертації, що формують наукову новизну та виносяться на захист, є такі:

вперше:

– обґрунтовано концептуальний підхід до забезпечення інвестиційної привабливості підприємства з урахуванням інтересів усіх груп стейкхолдерів (інвесторами, топ-менеджментом, партнерами), що передбачає формування оптимального набору інвестиційних проектів за критеріями економічної і соціальної ефективності, покладених в основу формування моделі «Інформація-Стратегія-Реалізація-Калькуляція» («Information-Strategy-Realisation-Calculation» – ISRC) як системи взаємопов'язаних елементів, синергія яких дозволяє досягати пріоритетних стратегічних цілей і використовувати потенційні можливості та динамічні здатності;

удосконалено:

– методичні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості підприємств із урахуванням їх фінансово-економічного стану, кількісних, якісних факторів і потенційних ризиків на основі визначення їх впливу на поточні та майбутні результати інвестування, що дозволило обґрунтувати вдосконалену систему показників, зокрема, коефіцієнта інвестування, індекса інвестиційної привабливості, рейтинга DCI/CSI тощо;

– логіко-структурну схему побудови процесу формування інвестиційного забезпечення діяльності підприємства на базі запропонованого підходу до інвестиційної привабливості підприємства, що, на відміну від існуючих, дозволяє більш якісно врахувати індивідуальні характеристики підприємства, підвищуючи вірогідність отримання інвестицій;

– теоретичні засади визначення передумов виникнення ризиків у процесі розроблення і запровадження стратегії і тактики забезпечення інвестиційної привабливості підприємств, а також запропоновані заходи щодо зниження їх негативного впливу, які спрямовані на детальний аналіз загроз їх упровадження, використання потенційно ефективних, інноваційних проектів, а також темпоральних переваг і можливостей;

набули подальшого розвитку:

– визначення принципів і технології розроблення стратегії і тактики забезпечення інвестиційної привабливості в контексті загальної системи менеджменту промислових підприємств, що базуються на врахуванні передбачуваних інвестором цілей, спрямованості на виготовлення інноваційної продукції, використання тимчасових ресурсних, конкурентних, ринкових та інших переваг, серед яких особливо важливим є моніторинг трендів і передових техніко-технологічних досягнень, а також піонерне впровадження розробок, нових видів ресурсів із широким використанням економетричних моделей для прогнозування результатів і досягнення критеріїв економічної доцільності;

– сутнісне наповнення поняття «інвестиційна привабливість» через призму інтегральної сукупності якісних і кількісних характеристик спроможності потенційних об'єктів інвестування (суб'єктів господарювання) забезпечувати досягнення визначених фінансових, виробничих, організаційних, соціальних і стратегічних цілей, сформованих на основі очікувань інвесторів і всіх зацікавлених осіб, з урахуванням використання можливостей змін зовнішнього і внутрішнього середовищ і стадій життєвого циклу бізнесу;

– алгоритм процесу формування інвестиційної привабливості за крос-рівневим підходом, що базується: по-перше, на визначенні релевантних драйверів, які відображають переваги і недоліки системи інвестиційного забезпечення діяльності суб'єктів ринкових відносин; по-друге, на розподілі цих індикаторів зі встановленням рівня їх вагомості; по-третє, на обґрунтуванні еталонних значень відповідних показників; по-четверте, на розробленні факторної моделі прогнозування інвестиційної привабливості з використанням економетричних методів та автоматизованого процесу розрахунків.

Практичне значення одержаних результатів. Основні наукові положення дисертації доведені до рівня методичних узагальнень і прикладного

інструментарію, що надає змогу підвищити результативність діяльності досліджуваних підприємств на основі забезпечення їх інвестиційної привабливості у сучасному ринковому середовищі функціонування.

Розроблені методичні рекомендації щодо забезпечення інвестиційної привабливості промислових підприємств, ідентифікації та розподілу компонентів інвестиційного портфелю підприємства за їх стратегічною значущістю були використані при опрацюванні нормативно-правових актів Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (довідка № 04-30/14-262/132721 від 11.05.2018р.). Елементи запропонованої концепції підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств, формування інвестиційної стратегії з визначенням потенційних можливостей та ціннісної асиметрії їх інвестиційної привабливості – у діяльності ТОВ «ТЕПЛОМАН-Деталь» (довідка № 214 від 11.09.2017р.).

Ключові методичні положення та результати дослідження використовуються у навчальному процесі ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» при викладанні дисциплін: «Економіка підприємства», «Економіка та організація інноваційної діяльності» і «Управління конкурентоспроможністю підприємства» (довідка від 10.01.2017 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійно виконаним науковим дослідженням. Теоретичні обґрунтування, практичні розробки, висновки та рекомендації, що містяться в роботі, отримано автором самостійно. В наукових працях, опублікованих у співавторстві, використано лише ті ідеї і положення, які є результатом особистих досліджень автора.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дисертаційної роботи доповідалися автором на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях: «Економіка підприємства: теорія і практика» (м. Київ, 2014р., 2016 р., 2018 р.), «Науково-економічний розвиток: менеджмент, фінанси та аудит» (м. Київ, 2015 р.), «Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку» (м. Київ, 2016 р., 2017 р.), «Стан та перспективи розвитку фінансів, обліку та підприємництва в умовах трансформації економіки» (м. Київ, 2016 р.), «Наука і сучасність: виклики глобалізації» (м. Київ, 2016 р.), «Стратегія підприємства: Підприємницький контекст» (м. Київ, 2017 р.), «Фінансово-кредитний механізм активізації інвестиційного процесу» (м. Київ, 2017 р.).

Публікації. Основні результати і висновки дисертації опубліковано у 17 наукових працях загальним обсягом 4,9 д.а, з них 2 статті – у наукових фахових виданнях України, 3 – у наукових фахових виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз, 2 – у наукових виданнях України, які включено до міжнародних наукометричних баз та 10 – в інших виданнях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи складає 200 сторінок друкованого тексту, в тому числі 30 рисунків на 25 сторінках, 25 таблиць на 10 сторінках. Список використаних джерел містить 185 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дисертації, сформульовано мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, висвітлено наукову новизну та практичне значення отриманих наукових результатів, наведено відомості щодо їх апробації.

У розділі 1 **«Теоретико-методичні засади інвестиційної привабливості підприємства»** уточнено змістовне наповнення економічної категорії «інвестиції» та таксономію поняття «інвестиційна привабливість підприємства»; удосконалено методичний підхід до оцінювання інвестиційної привабливості промислових підприємств; обґрунтовано основні методичні аспекти стратегії і тактики забезпечення інвестиційної привабливості підприємств відповідно до ринкових умов господарювання.

На основі узагальнення існуючих підходів до визначення сутності поняття *«інвестиційна привабливість підприємства»* було розглянуто еволюцію наукових поглядів на проблеми ідентифікації критеріїв формування інвестиційної привабливості підприємства, що зумовлено складністю та варіативністю організаційних форм ведення господарської діяльності, залежністю від великої чисельності кількісних та якісних чинників. У контексті діалектичного підходу її запропоновано розглядати як процес узгодження інтересів стейкхолдерів (інвесторів, топ-менеджменту, партнерів), що викликає необхідність перетворення динамічних можливостей та тимчасових переваг на граничну цінність, і, як наслідок, на інвестиційну привабливість. Досліджуючи парадигму формування та управління інвестиційною привабливістю підприємства, доцільно виокремити орієнтири інтересів усіх стейкхолдерів, а саме: фінансово-кредитні установи надають перевагу оцінюванню фінансового стану; дрібні інвестори, а відповідно і фонди спільного інвестування, – показникам віддачі акціонерного капіталу; стратегічні інвестори вважають за потрібне бути обізнаними не тільки з цими двома аспектами діяльності, але й із якістю внутрішнього середовища підприємства, переважно з його слабкими сторонами, оскільки їх подолання в подальшому може потребувати додаткового інвестування у відтворювальні процеси чи реструктуризацію. Особливо важливо відмітити роль і ступінь впливу репутаційних ризиків на рішення сегментних стейкхолдерів.

Ефективність інвестиційних процесів у сучасних умовах господарювання пов'язана, в першу чергу, з проведенням комплексної діагностики поточного стану фінансово-економічних показників функціонування підприємства та з виявленням основних тенденцій розвитку інвестиційного ринку, а також трендів розвитку кожного елемента виробництва (новітні технологічні розробки, ресурси-замінники), галузі (зміна рівня якісних показників виробів) та промисловості загалом.

Враховуючи турбулентність змін у бізнес-середовищі функціонування суб'єктів господарювання, доцільним є розподіл факторів забезпечення інвестиційної привабливості підприємства на *індивідуальні* (відповідність суб'єкта інвестування, його продукції та виробництва етичним, світоглядним та іншим уподобанням інвестора) та *об'єктивні* (показники фінансово-економічного стану

підприємства, галузі тощо).

Еволюція наукових підходів до сутнісного наповнення дефініції «інвестиційна привабливість підприємства» свідчить, що наявні концепції не повною мірою враховують особливості сучасного ринкового середовища. Класична концепція пояснює природу формування інвестиційної привабливості як результату порівняння показників господарської діяльності підприємства. З розвитком ринкових і соціальних відносин виникла теорія *соціальної відповідальності бізнесу*, яка наголошує на необхідності усвоєчасному реагуванні організації на суперечливі очікування зацікавлених сторін (стейкхолдерів), що надає можливість стійкого розвитку компанії. На сьогоднішній день актуальною стає концепція етичного інвестування, яка полягає не тільки у ретельному доборі підприємств за комплексними економіко-фінансовими індикаторами. Вона базується на скринінгу, що є відбором об'єктів інвестування на основі спеціально розроблених рейтингів (Domini Social Index, Calvert Social Index тощо), дозволяючи сформувати ефективний інвестиційний портфель проектів і компаній, переважно пов'язаних із екологічно та соціально корисним виробництвом. Висвітлюючи соціальну діяльність, підприємства формують власний позитивний інформаційний образ через ЗМІ, що суттєво підвищує їх інвестиційну привабливість у рейтингу інвестора.

За результатами проведених досліджень у роботі визначено авторську позицію щодо розуміння змістовного наповнення дефініції «інвестиційна привабливість підприємства» та щодо підвищення вагомості впливу індивідуальних чинників над об'єктивними (рис. 1).

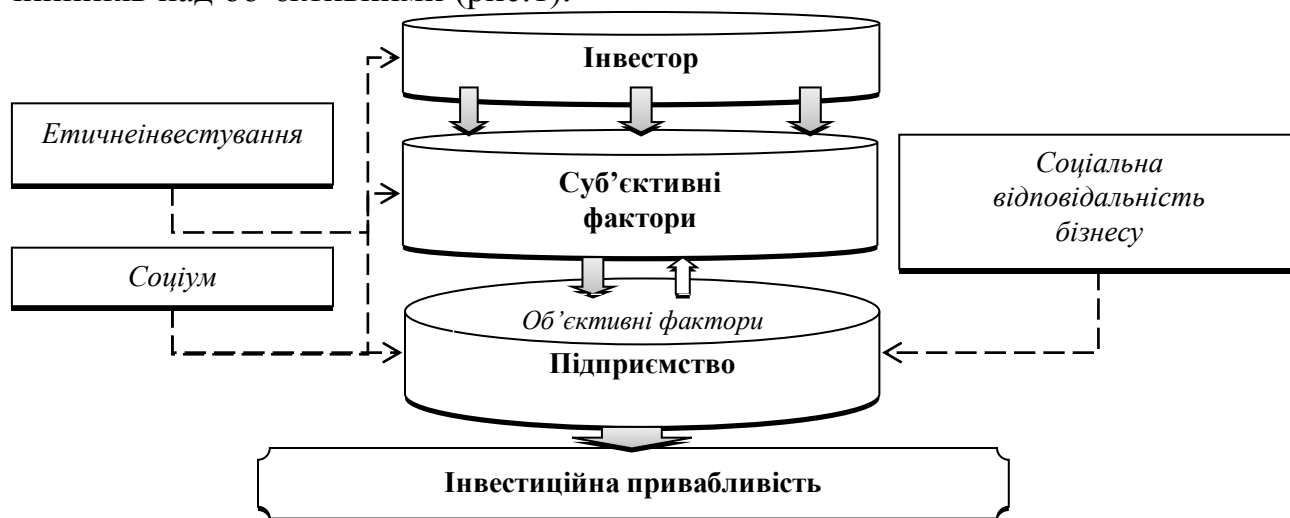

Рис.1. Модифікована концепція формування інвестиційної привабливості підприємства Джерело: розроблено автором

За авторським визначенням «інвестиційна привабливість» – це багатогранне економічне поняття, сутність якого розкривається через призму інтегральної тотожності якісних і кількісних характеристик спроможності та можливостей потенційних об'єктів інвестування забезпечувати досягнення фінансових, виробничих, організаційних, соціальних та інших цілей, сформованих та обґрунтованих суб'єктами інвестування, з урахуванням специфіки змін зовнішнього та внутрішнього середовища, а також стадій життєвого циклу бізнесу.

Інвестиційна привабливість формується суб'єктом господарської діяльності та зовнішніми стейкхолдерами. Тому моніторинг підприємств зовнішніми стейкхолдерами є доцільним і вагомим з метою вибору кращого варіанта вкладання вільного капіталу. Натомість, з позиції суб'єктів господарювання результуючою вимогою є розвиток динамічних здатностей як ключового фактору залучення зовнішніх інвестицій. У результаті процес оцінювання має відбуватись одночасно, в розрізі як зовнішнього, так і внутрішнього середовищ функціонування підприємства, що дозволить поліпшити його позиції на фінансовому ринку. Очікуваний рівень ефективності інвестицій при ухваленні управлінського рішення щодо інвестування має вирішальне значення для інвестора, а обсяг інвестицій та умови, на яких вони надаються, є дуже важливими для підприємств, які прагнуть їх залучити. Внаслідок цього інвестиційна привабливість – це результат узгодження інтересів учасників інвестиційного процесу на засадах соціального партнерства та відповідальності.

У сучасному інвестиційному середовищі індивідуальні чи суб'єктивні фактори виходять на перше місце, а об'єктивні, здебільшого, виконують лише допоміжні функції, що забезпечують можливість підвищення рівня інвестиційної привабливості. Інвестор сам формує індивідуальні критерії інвестиційної привабливості під впливом власних суджень і сукупності соціально-економічних індикаторів.

Суб'єкт господарювання безпосередньо може впливати тільки на результати власної діяльності, формуючи групу об'єктивних факторів. Він також може здійснювати опосередкований вплив на суб'єктивні чинники інвестора через власну репутацію, наприклад, у результаті використання екологічної сировини та сучасних технологій. Тобто інвестор, здійснюючи оцінювання та вибір підприємства для інвестування, розглядає показники його діяльності через суб'єктивну призму етичності, інноваційності та громадянської позиції (рис.2).

Узагальнення наукових підходів до оцінювання рівня інвестиційної привабливості свідчить про доцільність обґрунтування методик за рівневим підходом, в якій враховуються показники та коефіцієнти фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства на рівні з використанням показників макропривабливості (інвестиційна привабливість країни, регіону, напрямку виробництва), а також індикаторів, які характеризують соціальну відповідальність, етичність бізнесу, імідж підприємства та його продукції, з обов'язковим урахуванням переваг і недоліків відповідної стадії життєвого циклу підприємства.

У розділі 2 **«Діагностика рівня інвестиційної привабливості електротехнічних підприємств України»** визначено особливості і сучасні тенденції функціонування та розвитку електротехнічних підприємств України; проведено діагностику результативності діяльності вибірки підприємств досліджуваного напрямку діяльності; здійснено аналіз потенційних можливостей забезпечення інвестиційної привабливості підприємств відповідно до сучасних реалій.

Електротехнічні підприємства формують одну з найбільших підгалузей машинобудівної промисловості й важливу складову економічного потенціалу

України та, базуючись на результатах проведеного дослідження та іноземному досвіді, можуть бути інвестиційно привабливими, як для інвесторів, так і для держави. У ході дослідження визначено стабільне зростання обсягів виробленої продукції за період 2010 – 2017 рр. у середньому до 8,9% щорічно, а у 2017 р. вони сягнули 39,93 млрд. грн., що складає близько 16% в структурі виробленої продукції галузі машинобудування загалом. У порівнянні з європейськими країнами ця частка сягає у середньому до 22%, а з США – близько 30%.

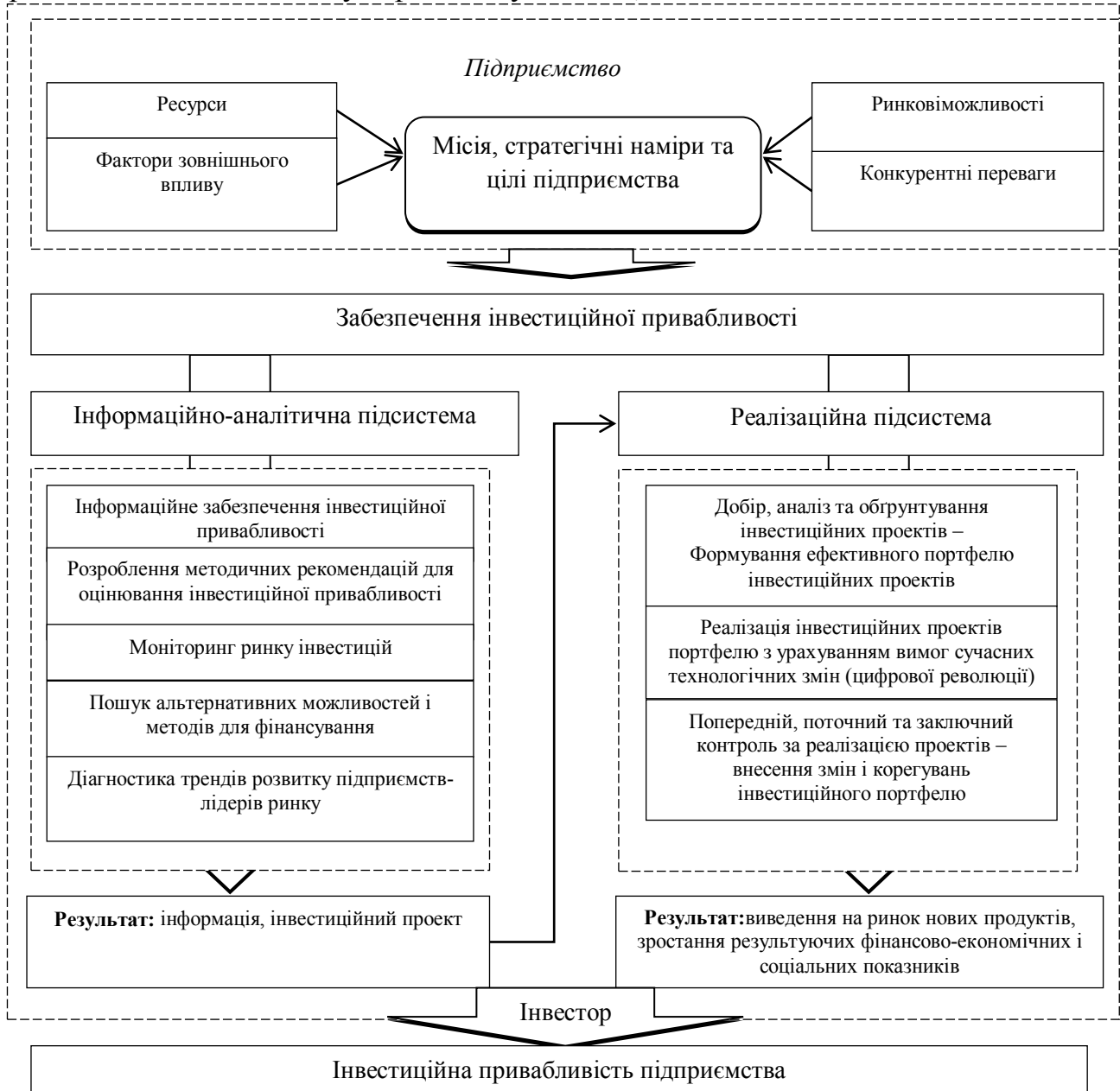

Рис.2. Схема системи забезпечення інвестиційної привабливості

Джерело: розроблено автором

У той самий час електротехнічні підприємства зазнали суттєвих збитків від економічної кризи 2013-2015 рр., як і вся промисловість і машинобудування України загалом. Проте вони першими пристосувались до нових умов ведення бізнесу, що дозволило збільшити темп приросту виробництва продукції до 16% щорічно, починаючи з 2015 р. Зазначимо, що значна частина падіння показників прибутковості була спровокована різким зменшенням обсягів реалізації

виробництва автотранспортної продукції, яка історично була основною в структурі виробництва (у 2010 р. частка виробленої продукції сягнула 45%), але за останні роки почала втрачати власні позиції (у 2017 р. – 37%). Частка експорту українських електротехнічних підприємств у співвідношенні до обсягів експорту машинобудівної промисловості загалом за 2017р. становила тільки 0,12%, тоді як у Німеччині даний показник складає 11,8%, у США – 10,8%. Вітчизняний ринок електротехнічної продукції, за оцінками експертів, приблизно на 75-85% заповнений продукцією вітчизняного виробництва.

Розглядаючи інвестиційну привабливість електротехнічних підприємств, можна зробити висновок про недостатній рівень їх забезпечення. За період 2010 – 2017 рр. частка їх інвестицій в загальному обсязі інвестицій галузі машинобудування не перевищувала 3%. У 2017 р. інвестиції склали 1,4 млрд. грн., що на 6% більше від показника попереднього року (середній приріст інвестицій сягає 16% щорічно). Для порівняння: підприємства автомобілебудівельної промисловості у 2017 р. отримали інвестиції у розмірі 4,7 млрд. грн. із середньорічним приростом на рівні 13%, а виробництво машин – 3,3 млрд. грн. з приростом до 18%. Така тенденція свідчить про недостатнє забезпечення інвестиціями підприємств, а отже і про недостатню інвестиційну привабливість таких підприємств, що вказує на необхідність проведення відповідних заходів із покращення їх поточного стану та стратегічних заходів, спрямованих на зміну існуючої тенденції.

Аналіз загального стану машинобудівної промисловості України надає можливість визначити позитивні тенденції їх виходу з кризової ситуації минулих років, вказує на велику кількість проблемних аспектів діяльності підприємств і свідчить про потенційні можливості реалізації інвестиційних проектів, які, в результаті, підвищать ефективність їх діяльності. Падіння попиту на продукцію, зміна курсу валют і зменшення обсягів продажів всередині країни і за кордоном зумовило збитковість результатів діяльності електротехнічних підприємств України.

За результатами аналізу фінансово-економічних показників діяльності досліджуваних підприємств можна відмітити низьку ефективність їх функціонування (табл. 1). Тільки два підприємства (АТ «Електромашина» та ПрАТ «Електромотор») отримували прибутки у період 2015-2017 рр. Проте необхідно відмітити, що, незважаючи на тенденцію до зростання частки залученого капіталу (шляхом збільшення короткострокових заборгованостей), АТ «Електромашина», на відміну від решти підприємств у вибірці, отримало прибуток. Порівнюючи динаміку зміни фінансових результатів чистого доходу, важливо відмітити ПрАТ «Електромашпромсервіс», яке єдине серед наведених підприємств зі зростанням чистого доходу значно скоротило збитки (до 3,2 млн. грн. у 2017 р.), що складає 52% від результату 2015 р.

Характерною рисою підприємств є константний розмір необоротних активів, за виключенням ПрАТ «Електромашпромсервіс» та АТ «ЧПЗ», які стабільно зменшували необоротні активи з одночасним зростанням оборотних, що вказує на прискорення темпів їх функціонування.

Вивчення методичних засад оцінювання інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання дозволило визначити ряд основних аспектів, а саме: відсутність єдиної, загальноприйнятої методики оцінювання цієї дефініції; фінансово-економічний аналіз є невід'ємною складовою цього аналізу; вплив якісних факторів діяльності підприємств (таких як імідж, репутація, бренд) зростає.

Результатом діагностики інвестиційної привабливості за комплексною авторською методикою є інтегральний коефіцієнт інвестиційної привабливості, який відображає положення суб'єкта господарювання у рейтингу підприємств на час проведення дослідження та розраховується шляхом зважування нормованих оцінок основних показників. Необхідною умовою аналізу є дослідження змін показників за роками, оскільки точкове значення не дає повної інформації про ефективність впроваджених заходів (табл. 2).

Таблиця 1

Результати діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств електротехнічної промисловості України за 2015-2017 рр.

№	Показник	Рік	ПрАТ «Електромаш- промсервіс»	АТ «Черкаський Приладо- будівний Завод»	ПрАТ «Електромотор»	АТ «Електромашіна»	АТ «Харківський Електро- технічний Завод «Укрелектромаш»
1.	Чистий дохід, млн. грн.	2015	124,4	4,9	136,7	139,2	40,7
2.		2016	118,4	3,8	160,8	163,3	38,5
3.		2017	139,3	5,5	157,5	216,6	42,7
4.	Темп зміни чистого доходу, %	2017/ 2015	112	112	115	112	105
5.	Фінансовий результат (прибуток/збиток), млн. грн.	2015	-6,1	-4,7	3,9	4,4	4,1
6.		2016	-9,9	-4,3	10,1	6,1	3,9
7.		2017	-3,2	-6,7	0,1	5,2	-5,9
8.	Темп зміни фінансового результату, %	2017/ 2015	52	143	3	112	-144
9.	Залучений капітал, млн. грн.	2015	144,7	16,6	9,1	24,4	60,1
10.		2016	142,7	20,3	12,6	21,2	67,6
11.		2017	141,6	26,9	16,4	45,3	80,1
12.	Темп змін залученого капіталу, %	2017/ 2015	98	162	180	112	133
13.	Необоротні активи, млн. грн.	2015	98,1	19,7	8,8	17,7	21,4
14.		2016	84,1	18,3	9,2	17,4	20,9
15.		2017	65,8	17,1	8,1	17,1	19,9
16.	Темп змін необоротних активів, %	2017/ 2015	67	87	92	112	93
17.	Оборотні активи, млн. грн.	2015	57,3	2,2	26,4	25,8	35,1
18.		2016	67,5	3,1	38,9	29,1	39,1
19.		2017	80,1	3,9	43,9	55,3	47,1
20.	Темп змін оборотних активів, %	2017/ 2015	140	177	166	112	134

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності підприємств

У процесі дослідження було здійснено групування підприємств на основі фінансово-економічного аналізу, а також результатів оцінювання їх інвестиційної привабливості. Формалізований критерій, за яким проводилось групування

підприємств, набуває вигляду (1), де I_a – коефіцієнт інвестиційної привабливості відповідного підприємства за визначений період, а F – результат фінансового аналізу діяльності підприємства.

$$\left\{ \frac{I_a / \overline{I_{a_{ij}}}}{F / \overline{F_{ij}}} (1) \right.$$

Перша група компаній характеризується вищим за середнє значенням інтегрального показника інвестиційної привабливості та результатів експрес-фінансового аналізу. До неї потрапляють ПрАТ «Електромотор» та АТ «Електромашина». Підприємства окресленої групи мають вищі шанси залучення інвестицій, особливо іноземних, а також, за умови забезпечення ефективності менеджменту, можуть отримати суттєві конкурентні переваги.

Друга група підприємств включає в себе компанії, інтегральний показник яких вище середнього, проте результати фінансового аналізу є низькими (нижчими за середні). Такі підприємства, враховуючи власне фінансове становище та тенденції розвитку і перспективи ринку, мають зробити більший акцент на індивідуальних характеристиках у досягненні власної інвестиційної привабливості. До них відносяться АТ «ХЕЛЗ» та ПрАТ «Електромашпромсервіс».

Таблиця 2

Результати оцінювання інвестиційної привабливості електротехнічних підприємств України

Підприємство	Рік	Інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємства	Темп зміни до базового року (2015), %	Графічна інтерпретація динаміки інтегрального показника інвестиційної привабливості		
				2015 р.	2016 р.	2017 р.
ПрАТ «Електромашпромсервіс»	2015	1,33	100			
	2016	1,43	108			
	2017	1,56	133			
АТ «ЧПЗ»	2015	1,49	100			
	2016	1,53	103			
	2017	1,47	112			
ПрАТ «Електромотор»	2015	1,51	100			
	2016	1,47	97			
	2017	1,61	107			
АТ «Електромашина»	2015	1,71	100			
	2016	1,54	90			
	2017	1,61	94			
АТ «ХЕЛЗ»	2015	1,84	100			
	2016	1,43	78			
	2017	1,57	82			

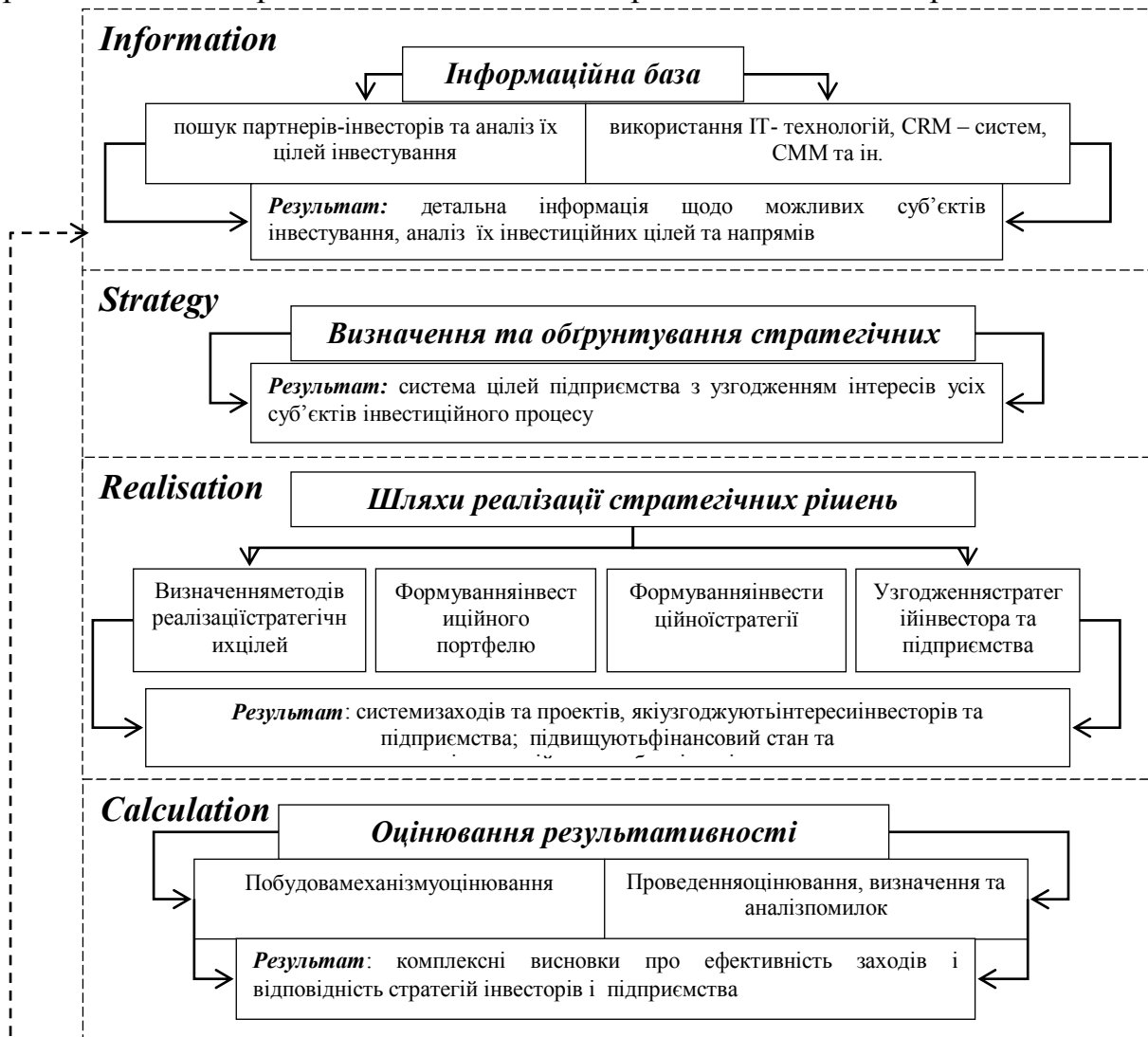
Джерело: розраховано автором

Остання група включає підприємства з низькою інвестиційною привабливістю як за інтегральним показником, так і за традиційною фінансовою оцінкою. До неї потрапило підприємство АТ «ЧПЗ», яке без кардинальних змін буде не здатне забезпечити достатню інвестиційну привабливість.

У контексті підвищення результативності діяльності підприємств електротехнічної промисловості України актуальними залишаються питання ефективного використання складових ресурсного потенціалу, реструктуризації їх інвестиційного портфеля, зміцнення позиції вітчизняних виробників на ринку, запровадження організаційно-економічного механізму здійснення прогресивних змін, формування правової основи для впровадження дієвої інноваційно-інвестиційної політики.

У розділі 3 «**Моделювання систем забезпечення інвестиційної привабливості електротехнічних підприємств**» визначено перспективи розвитку підприємств і забезпечення їх інвестиційної привабливості; запропоновано авторський підхід до формування альтернативних моделей систем забезпечення інвестиційної привабливості підприємств та їх складових елементів; проведено апробацію та визначено ефективність реалізованих заходів.

Аналіз діяльності підприємств електротехнічної промисловості України свідчить про необхідність інвестування в матеріальні активи, частка яких у сукупних активах у середньому дорівнює 86,5% із незначними середньорічними коливаннями. Необхідно зазначити, що сучасні умови ефективного функціонування вимагають від підприємств високої гнучкості і здатності використовувати можливості, сформовані змінами їх середовища функціонування. Підприємства, які здатні до швидких змін і використання всіх доступних темпоральних конкурентних можливостей, забезпечать власну інвестиційну привабливість і достатній обсяг фінансових ресурсів, необхідних для їх розвитку. З цих причин виникає потреба в розробці універсальної моделі, яка дозволить досягти прогнозованого рівня інвестиційної привабливості підприємств. У роботі

запропоновано «ISRC» модель забезпечення інвестиційної привабливості, схематичне зображення якої для досліджених підприємств наведено на рис. 3.

Рис. 3. Модель «ISRC» системи забезпечення інвестиційної привабливості Джерело: розроблено автором

Запропонована модель включає чотири сегменти: інформаційна база (основне завдання якої полягає у знаходженні зацікавлених інвесторів, аналізі історії і напрямів їх інвестування), формування стратегії (побудова стратегії, визначення стратегічних цілей, узгодження цілей підприємства з побажаннями та цілями інвесторів), шляхи реалізації стратегічних цілей (основним є формування портфелю інвестиційних проектів підприємства), оцінювання результативності (визначення ефективності реалізованих проектів, розробка рекомендацій для формування перспективних інвестиційних портфелів). Ці сегменти є найбільш важливими та такими, які потребують надзвичайної уваги менеджменту підприємства.

При більш детальному розгляді моделі в цілому або кожного її складового елемента вона трансформується у набір проектів і заходів, синергія яких надасть можливість забезпечити ефективність об'єкту інвестування. Попередні дослідження надали можливість визначити найбільш перспективні проекти, що відповідають сучасним тенденціям розвитку та використовують наявні тимчасові можливості отримання конкурентних переваг. Одним із прикладів таких проектів є залучення підприємств до розробки та виробництва електрокарів, що є сучасним світовим трендом. Вітчизняне виробництво, за невеликих інвестицій, здатне забезпечити основу кожного електрокара – електродвигуни, за нижчими, ніж європейські, цінами та з порівняно високою якістю. Така економія надасть, в свою чергу, суттєвих переваг для автовиробника, а вітчизняне підприємство, окрім додаткового клієнта, отримає необхідні для розвитку інвестиції.

Особливо важливим є прогнозування рівня інвестиційної привабливості з можливістю виокремлення впливу кожного показника на результативність, що дозволяє швидко корегувати тактичні рішення підприємств і повністю відповідає

принципу їх гнучкості. Для оцінювання інвестиційної привабливості проаналізованих підприємств після реалізації запропонованих заходів, а також прогнозування та моделювання рівня їх інвестиційної привабливості у

майбутньому було запропоновано використати економетричну факторну модель, розроблену на базі кореляційного аналізу, лінійного програмування та методу Монте-Карло (рис.4).

Рис. 4 Прогнозний коефіцієнт інвестиційної привабливості підприємств

Джерело: розроблено автором

Апробацію запропонованої моделі було проведено на прикладі підприємств кожної групи, з використанням аксіоми про порівняно високий рівень ефективності менеджменту та повноті використання потенційних можливостей. Підприємства-лідери, як очікувалось, показують суттєвий приріст коефіцієнта інвестиційної привабливості, а отже приріст інвестицій та покращення фінансових результатів. Група підприємств-аутсайдерів, за допомоги запровадження моделі та реалізації заходів, здатна підтримувати власну привабливість, а розвиток потребуватиме кардинальних змін в структурі виробництва та управління.

Застосування інструментів етичного інвестування та використання всіх темпоральних ринкових можливостей в процесі діяльності сприяє надходженню додаткового прибутку за рахунок збільшення обсягів продажу, розширенню виробництва з використанням нових технологій, а також формуванню тривалих партнерських відносин з споживачами та інвесторами.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання ефективного забезпечення інвестиційної привабливості промислових підприємств та управління їх інвестиційними ресурсами задля динамічного розвитку та формування стійких конкурентних переваг. Основні науково-практичні результати дослідження дозволили зробити такі висновки:

1. За сучасних умов господарювання підприємства функціонують в стані підвищеної динамічності ринкового середовища, що зумовлено посиленням конкуренції, новими характеристиками споживчого попиту і швидким прискоренням науково-технічного прогресу характерними для четвертої промислової революції. Актуальність проблематики та багатогранність економічної категорії «інвестиції» зумовили наявність значної кількості різноспрямованих концепцій її трактування. З розвитком інвестиційних теорій актуалізується значущість капітальних інвестицій та динамічних можливостей, які здатні забезпечити довгострокові конкурентні переваги. Взаємозв'язок факторів виробництва, інвестицій, потенціалу підвищують ефективність забезпечення інвестиційної привабливості підприємств.

2. Зміни поведінки інвесторів у сучасних умовах зумовили необхідність формування оновленої класифікації чинників впливу на інвестиційну діяльність підприємства з розподілом на об'єктивні та індивідуальні, а також використання різних підходів до оцінювання середовища функціонування підприємства та здійснення аналізу його фінансово-економічного, виробничо-технологічного, репутаційного, соціально-демографічного стану.

3. У зв'язку зі зміною середовища і поведінки інвесторів виникає потреба у формуванні нових підходів до визначення інвестиційної привабливості підприємств, а також у встановленні власного конкурентного положення на

фінансовому ринку. Тому в роботі сформовано методичний підхід докомплексного оцінювання інвестиційної привабливості підприємств за рівневим підходом (враховуються показники інвестиційної привабливості країни, регіону, напряму діяльності, об'єктивні показники підприємства та індивідуально-суб'єктивні показники) з розрахунком вагових коефіцієнтів за кожною групою, що потребує порівняно високих вимог до інформаційного, ресурсного та професійного забезпечення, проте дозволяє отримати цифровані результати якісних параметрів.

4. Динамічність зовнішнього середовища функціонування підприємств електротехнічної промисловості зумовлює необхідність вирішення низки актуальних питань щодо оптимізації інвестиційного забезпечення, зниження собівартості виробництва та підвищення їх конкурентоспроможності. Дослідження підтверджують можливість перспективного розвитку та забезпечення інвестиційної привабливості відповідної галузі. Очевидним є те, що більшість виробників машинобудівної продукції зіштовхнулися з проблемами, які виникли під час кризи у 2013-2015 рр. На сучасному етапі спостерігаємо тенденції до розвитку електротехнічної галузі як пріоритетного складового елементу машинобудівної промисловості України.

5. Атмосфера недовіри та відсутності достовірної інформації у поєднанні з турбулентністю змін в економіці країни зумовлюють невеликий потік інвестицій у вітчизняні підприємства. Розрахунок коефіцієнта інвестиційної привабливості підтверджує слабку конкурентну позицію окреслених у роботі підприємств. Аналіз даних інвестиційної привабливості та фінансово-економічних результатів діяльності дозволило виокремити три основні групи підприємств з урахуванням можливостей їх розвитку, а також загроз і проблем. Такий підхід дозволяє створити більш універсальну модель забезпечення рівня інвестиційної привабливості, а отже скоротити витрати часу на її імплементацію.

6. Практична імплементація моделі забезпечення інвестиційної привабливості господарської діяльності на підприємствах електротехнічної промисловості України може бути здійснена тільки з урахуванням особливостей такого виду діяльності та специфіки бізнес-середовища їх функціонування. Для перевірки ефективності моделі необхідним є співставлення отриманих результатів із прогностичними. Усі досліджувані підприємства за їх фінансово-економічними результатами протягом останніх років функціонують недостатньо ефективно. Ця ситуація зумовлена падінням попиту на продукцію підприємств, зміною курсу валют, скороченням міжнародних ринків збуту та всередині країни (підприємства, які знаходяться в зоні АТО).

7. Однією з найсучасніших концепцій здійснення інвестиційної діяльності вважається етичне інвестування, яке створює нові виклики для підприємств. У свою чергу, запропонований прикладний інструментарій формування та реалізації інвестиційного портфелю проектів дозволяє електротехнічним підприємствам України підвищити рівень довіри інвесторам, мінімізувати ризики їх втрати, а відтак підвищити власну привабливість на ринку, що підтверджено результатами апробації.

ПЕРЕЛІК ПУБЛІКАЦІЙ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

у наукових фахових виданнях:

1. Будяєв М.О. Трансформація концепції «Інвестиційна привабливість» під впливом етичного інвестування та соціальної відповідальності / М.О. Будяєв // Вісник Одеського національного університету. Економіка. – 2015. – Том 20. – Вип. 3. – С. 85-55 (0,5 д.а.)

2. Будяєв М.О. Сучасні тенденції функціонування та розвитку електротехнічної промисловості, в розрізі машинобудівного комплексу України / М.О. Будяєв // Глобальні та національні проблеми економіки.– 2016.–Вип. 11. – С. 286-290. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua> (0,5 д.а.)

у наукових фахових виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз:

3. Будяєв М.О. Становлення наукового поняття «Інвестиційна привабливість підприємства» / М.О. Будяєв, Г.О. Швиданенко // Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки (ScholarGoogle, РІНЦ, IndexCopernicus).– 2015. – Том 2. – Вип. 3. – С. 238-243(0,6 д.а., особисто автору - 0,4 д.а.: досліджено розвиток підходів до визначення поняття інвестиційна привабливість в сучасних умовах господарювання);

4. Будяєв М.О. Особливості побудови системи забезпечення інвестиційної привабливості промислових підприємств / М.О. Будяєв // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: економічні науки. (ScholarGoogle, IndexCopernicus).– 2016. – Вип. 18.- С. 71-71(0,5 д.а.)

5. Budiaiev M. A., Tepluk M. A. // БІЗНЕС ІНФОРМ (UlrichswebGlobalSerialsDirectory, ResearchPapersinEconomics, РІНЦ, IndexCopernicus, COPAC UnionCatalogue).– 2016. – №7. – С. 114-118. (0,8 д.а., особисто автору – 0,4 д.а.: досліджено вплив інвестиційної привабливості на ефективність управління ресурсами).

у наукових виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз:

6. Будяєв М.О. Інвестиційна стратегія як основа ефективного функціонування системи забезпечення інвестиційної привабливості підприємства / М.О. Будяєв // Економічний форум.–Науковий журнал Луцький національний технічний університет (Ulrich'sPeriodicalsDirectory, РІНЦ, IndexCopernicus).– 2016. – Вип. 3. – С.177-182 (0,5 д.а.)

7. Будяєв М.О. Портфель інвестиційних проектів як базова складова в процесі забезпечення інвестиційної привабливості підприємства / М.О. Будяєв // Молодий вчений.–Науковий журнал (ScholarGoogle, OAJI, CiteFactor, ResearchBible, РІНЦ, IndexCopernicus).–2016. – Вип. 7(34). – С. 9-12 (0,5 д.а.)

в інших наукових виданнях:

8. Будяєв М.О. Інноваційна діяльність як спосіб підвищення інвестиційної привабливості підприємства» / М.О. Будяєв // Економіка підприємства: теорія і практика: Зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (10 жовтня 2014 р.).– К.: КНЕУ.– 2014. – С. 57-60 (0,2 д.а.)

9. Будяєв М.О. Етичне інвестування як фактор підвищення інвестиційної привабливості підприємств / М.О. Будяєв // Науково-економічний розвиток:

менеджмент, фінанси та аудит: Зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 липня 2015 р.).– К.: Київський економічний науковий центр.– 2015. – С.63-65 (0,2 д.а.)

10. Будяєв М.О. Сучасні тенденції інноваційного розвитку машинобудівних підприємств / М.О. Будяєв // Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку: Зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції.–К.: КНЕУ.– 2016.–Режим доступу: <https://plus.google.com/u/0/communities/114850115188559514560>(0,2 д.а.)

11. Будяєв М.О. Сучасні напрями активізації інвестиційно - інноваційних процесів / М.О. Будяєв // Стан та перспективи розвитку фінансів, обліку та підприємництва в умовах трансформації економіки: Зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (8-9 липня 2016 р.).– К.: Київський економічний науковий центр.– 2016. – С.38-40 (0,2 д.а.)

12. Будяєв М.О. Формування інвестиційний портфелю проектів підприємства, як запорука стратегічного розвитку підприємства / М.О. Будяєв // Наука і сучасність: виклики глобалізації: Зб. матеріалів II міжнародної науково-практичної конференції (29 червня 2016 р.).– К.: Центр наукових публікацій.– 2016.– С. 12-15 (0,2 д.а.)

13. Будяєв М.О. Механізм оцінювання інвестиційної привабливості підприємства / М.О. Будяєв // Економіка підприємства: теорія і практикаЗб. матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції (13 жовтня 2016 р.).– К.: КНЕУ.– 2016.– С. 41-43 (0,2 д.а.)

14. Будяєв М.О. Підвищення інвестиційної привабливості підприємства в розрізі соціального підприємництва / М.О. Будяєв // Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвиткуЗб. матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції.– К.: КНЕУ. – 2017.– Режим доступу: <https://plus.google.com/u/0/b/101507334527510921269/101507334527510921269> (0,2 д.а.)

15. Будяєв М.О. Startup: інструмент підвищення інвестиційної привабливості підприємства / М.О. Будяєв // Стратегія підприємства: Підприємницький контекстЗб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції.– К.:КНЕУ.– 2017– С. 30-32 (0,2 д.а.)

16. Будяєв М.О. Модифікована концепція формування інвестиційної привабливості підприємства / М.О. Будяєв // Фінансово-кредитний механізм активізації інвестиційного процесу: Зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: КНЕУ. – 2017. –С. 467-469 (0,2 д.а.)

17. Будяєв М.О. Функціонування підприємств під впливом «інтернету речей» / М.О. Будяєв // Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвиткуЗб. матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції.– К.: КНЕУ. – 2018. – Режим доступу:<https://plus.google.com/112364826551751853815/posts/C5X7C5oLmBX> (0,2 д.а.)

АНОТАЦІЯ

Будяєв М. О. Забезпечення інвестиційної привабливості промислових підприємств (за матеріалами електротехнічних підприємств України).– Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». – Київ, 2018.

Дисертація присвячена питанням підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств України.

Поглиблено теоретико-методичні основи здійснення інвестиційної діяльності., На базі дослідження еволюції зміни поняття «інвестиційна привабливість» запропоновано змінений підхід до розуміння цієї дефініції. Обґрунтовано необхідність розподілу капітальних інвестицій підприємства на групи та врахування інвестиційних інтересів потенційних стейкхолдерів, на базі чого сформовано елементну структуру їх інвестиційного портфеля.

Удосконалено методичний підхід до управління інвестиційною діяльністю за допомогою побудови економетричної моделі на базі динамічного аналізу змін показників та визначення їх факторного впливу. Здійснено аналітичне оцінювання сучасного стану, динаміки, проблем, перспектив і потенційних можливостей розвитку електротехнічних підприємств України.

Запропоновано модель «ISRC» для підвищення рівня забезпечення інвестиційної привабливості електротехнічних підприємств. Здійснено її апробацію та визначено ефективність запропонованих заходів, а також прогнозування їх впливу на рівень інвестиційної привабливості.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, темпоральні переваги, інвестиційні стратегії, економетричне моделювання інвестиційної привабливості, структура інвестиційного портфеля підприємства, модель забезпечення інвестиційної привабливості.

АННОТАЦИЯ

Будяев М.А. Обеспечение инвестиционной привлекательности промышленных предприятий (по материалам электротехнических предприятий Украины). – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.04 – Экономика и управление предприятиями (по видам экономической деятельности). ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана». – Киев, 2018.

Диссертация посвящена вопросам повышения инвестиционной привлекательности промышленных предприятий Украины на базе исследований электротехнических компаний.

Углублены теоретико-методические основы инвестиционной деятельности. Исследована взаимосвязь между экономической сущностью категории «инвестиции» и такими понятиями, как инвестиционная привлекательность предприятия, инвестиционный климат, инвестиционный имидж. На базе

исследования эволюции развития дефиниции понятия инвестиционная привлекательность предприятия, дополнена её логико-структурная схема в разрезе прямого взаимодействия инвестора и субъекта хозяйственной деятельности. Обоснована необходимость распределения капитальных инвестиций предприятия и учета инвестиционных интересов потенциальных стейкхолдеров, на базе чего сформирована элементная структура их инвестиционного портфеля.

Усовершенствован методический подход к управлению инвестиционной деятельностью с помощью эконометрической модели на базе динамического анализа изменений показателей и определения их факторного влияния. Предложено деление факторов формирования инвестиционной привлекательности на объективные и индивидуальные на основе концепции этического инвестирования, что позволяет более качественно определить характер и силу влияния, а также учесть предпочтения инвестора. Осуществлены аналитические оценки современного состояния, динамики, проблем, перспектив и потенциальных возможностей развития электротехнических предприятий Украины. Изучены основные векторы и тенденции мировых компаний отрасли, и машиностроения в целом. На их примере, доказано эффективность гибкого подхода к управлению производственной деятельностью предприятия. Рассчитан текущий уровень их инвестиционной привлекательности на основе предложенного методического подхода, с учетом экономико-финансовых показателей деятельности, оценок имиджа продукции, деловой репутации предприятия, инвестиционной привлекательности государства, отрасли, региона. Проанализирована динамика коэффициента за период 2015-2017 года, а также определены основные темпоральные возможности для развития компаний в условиях современного международного рынка с их основными угрозами, для которых разработано набор основных действий для уменьшения из влияния на прогнозируемые результаты.

Предложена модель «ISRC» для повышения обеспечения инвестиционной привлекательности электротехнических предприятий путём подбора портфеля инвестиционных проектов, а также формировании списка потенциальных инвесторов с учетом современных тенденций развития промышленных предприятий, принципов ресурсоэкономии. Реализована ее апробация на базе предприятий, определена эффективность предложенных мероприятий и уточнен механизм формирования информационной базы для последующего использования. Разработана факторная эконометрическая модель прогнозирования результатов деятельности и инвестиционной привлекательности предприятий на базисе расчетов корреляционных зависимостей временных рядов данных, использовании функциональных уравнений расчета финальных показателей и метода расчета независимых переменных Монте-Карло.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная привлекательность, темпоральные преимущества, инвестиционные стратегии, эконометрическое моделирование, структура инвестиционного портфеля предприятия, модель обеспечения инвестиционной привлекательности

ABSTRACT

Budiaiev M.A. The providing of investment appeal of industrial enterprises(based on the materials about electrotechnical industry enterprises of Ukraine).– Manuscript.

The thesis for obtaining the scientific degree of candidate of economic sciences, specialty 08.00.04. – Economics and Management of Enterprises (by the economic activity types). – SHEE «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman». – Kyiv, 2018.

The dissertation is devoted to the questions of investment attractiveness increasing of industrial enterprise of Ukraine.

The theoretical and methodological foundations of investment activities are deepened. The renovation of economic essence of the concept “investment attractiveness”, based on its evolution investigation, is offered. The necessity of distribution of capital investments of an enterprise and taking into account investment interests of potential shareholders, with the basis of their elemental structure of investment portfolio, is substantiated.

The methodical approach to investment activities managing is improved with the help of an econometric model based on a dynamic analysis of changes in indicators and the determination of their factor influence. The analytical estimation of the current state, dynamics, problems, prospects and potential opportunities of the development of electrotechnical enterprises of Ukraine is carried out.

The “ISRC” model was proposed to increase the level of investment attractiveness of electrotechnical enterprises, its testing was carried out and the effectiveness of the proposed actions was determined, along with their results forecast.

Key words: investment, investment attractiveness, temporal advantages, investment strategies, econometric modeling of investment attractiveness, structure of investment portfolio of the enterprise, model of providing investment attractiveness.